

se mu mudi! Da bi ga le kmalu zajela roka pravice! — Kaj le bo: letos nas ob kresu včasih malone zebe!

Hajdina. Praznik sv. Petra in Pavla smo obhajali v cerkvi in v Društvenem domu ter v šoli. Kako to? V cerkvi služba božja kar naj-slovesnejša; zlasti se peli šolski otroci s spremljevanjem violine in orgel, kar je zelo ganilo ljudi. V Društvenem domu pa se je pod vodstvom gospe Rudolfove vprizorila šolarska spevoigra »Sirota Jerica«. Otroci so se dobro uživali v svoje vloge in tudi petje, čeprav težje, se jim je posrečilo. Spremljal pa je petje naš organist g. Anton Pal, ki se je že pri spevoigri bralnega društva »Srce in denar« odlikoval. V narodni šoli pa se je proti večeru slovesno obhajal ta dan zaključek šolskega leta gospodinjstvo-nadaljevalne šole. Voditeljica gđ. Pahorjeva je naša kmečka dekleta uvedla v razumevanje gospodinjstva. Razstava ročnih del in raznih močnatih jedil ter okusna večerja je pač vsem, ki so bili tu navzoči, to je staršem in občinskim možem ter raznim povabljenim gostom, najnazorneje dokazala, da gospodinjski tečaj ni bil potrata časa in denarja, ampak je in še bo prinesel bogate obresti. Ta dan od rane službe božje do prireditve v Društvenem domu in še do proslave v šoli je vsem, ki jim je do narodne prosvete, izpričal resničnost besed, ki jih je gospod šolski upravitelj pri napitnici izrekel: »Nekaj in še dosti homo dosegil le, če bo Cerkev, šola in dom ena duša.«

Braslovče. V Orli vasi je umrl po dolgi in mučni bolezni posestnik Grenko Martin v 38. letu svoje starosti. Bil je zelo dobrega srca. Če je bilo le mogoče, je vsakemu pomagal. Bil je zvest naročnik »Slovenskega gospodarja«, član prosvetnega društva, kmetijske ter sadjarske podružnice, kot eden prvih je pristopil k Apostolstvu mož. Preostalih naše iskreno sožalje, pokojniku večni mir!

Št. Janž pri Velenju. V noči od 20. do 21. junija je pogorela Gmajnarjeva koča v Prelski, ki je bila last Bernarda Ograjenšek, po domače Golačeka v Prelski. Vsled hitre in izdatne pomoči vaščanov so iz hiše rešili vse in obvarovali gospodarsko postopje. Drugo je zgorelo. Ogenj je izbruhnil najbrž po neprevidnosti domačih. Posestnik ni bil visoko zavarovan in prosi, ker je oče številne družine, usmiljena sra za dejansko pomoč. Prihodnjo noč je pa gorelo v Ljpu pri Zornjem Jazbecu, čigar lastnik je mizar Jažef Strahovnik. Ker je bila koča večinoma lesena, je zgorelo vse. Lastnika ni bilo doma. Bil je primeroma dobro zavarovan. Govori se, da je bil ogenj podtaknjen. Ta dva slučaja dokazujeta tudi sedanjim nasprotnikom gasilnega društva, da je organizirano in smoteno vršeno delo v pomoč bližnjemu v tako težkih časih nujno potrebno. Vsem, ki so vneto reševali, tudi našim ženskam, vsa čast in priznanje!

Št. Janž pri Velenju. Lepa je bila naša kresna nedelja. Otvorilo jo je 27 prvoobhajancev, ki so imeli lepo slovesnost, bili v župnišču pogoščeni in s spominskih slikami obdarovani. Nad vse slovesno je bilo pozno sveto opravilo s procesijo. V procesiji je bilo zelo veliko moških. Tako je prav! Pridigo in slovesno sv. mašo je imel požrtvovalni šentjoški g. župnik Miloš Čarf, ki je tudi pri večernicah po kratkem nagovoru domačega g. župnika slovesno sprejel v Marijin vrtec 17 šolarjev. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je lepa nedelja vršila tako slovesno — tudi cerkvenim pevcom in pridnim kranclavkam — najprisrčnejša zahvala! Da bo lepa vsaka nedelja in vsi dnevi življenja, mladina, tvoj

prostor bodi pri obhajilni mizi in ob oltarju brezmadežne Matere Marije.

Vrbje pri Žalcu. Tukaj je začela dne 20. m. m. kmalu po 3. uri zjutraj goreti hiša z gosp. poslopjem, last posestnika Franca Kovše. Rešili so komaj sami sebe in živino. Prizadeti je zelo oškodovan, ker je šele lansko leto s svojo marljivostjo vse lepo preuredil in bil zelo nizko zavarovan. Na pomoč so prihiteli vrli domači gasilci z novo motoriko.

Celje. Produkcija in razdelitev spričeval na orglarski šoli v Celju pod nadzorstvom č. g. P. Juraka, kojega je določil kn.-šk. ordinariat v Mariboru, se vrši v pondeljek dne 11. julija ob pol 9. uri dopoldne v Glasbeni Matici tukaj. Na tej produkciji nastopi osem tretjeletnikov oddelka za orgle, dirigiranje, klavir, teorijo, figuralno in koralno petje, transpozicijo z ut in fa ključi itd. Vstop prost. Novo šolsko leto se prične 15. septembra 1932.

Brezje-Sv. Primož. Marsikaj se pač spremeni v šentjurski okolici. Tudi v vasi pri Sv. Primožu se je poročil vrli mladenič posestniški sin Jakob Kopriva z mladenko iz ugledne hiše Amalijo Arzenšek. Čestitamo!

Šmarje pri Jelšah. Bivši okrajni glavar v Celju M. baron Müller, ki je bil posebno redka izjema nam Slovincem pravičnih in ljudomilih upravnih uradnikov med svetovno vojno, je umrl dne 8. junija t. l. in bil v Celju pokopan. Šmarčani se radi spominjamo blagega moža, ki je zelo rad med nas zahajal, pri g. M. Gradu stanoval in na svojih sprehodih lepoto kraja in cerkev občudoval ter z vsakomur vzpodbudno besedo spregovoril. Dobri Bog mu bodi mili sodnik! — Na Alojzijevo smo imeli ganljivo slovesnost ob priliki prvega sv. obhajila, katero je v družbi naših domačih dušnih pastirjev opravil za sto svojih najmlajših rojakov v šolski službi osiveli mladino ljub mons. Vreže. Veselja se je moral posolziti, kdor je gledal to s šopki in venčki ozaljšano angeljsko četo pred Marijinim oltarjem in bil priča njenega najveselejšega trenutka pri mizi Gospodovi. Naj ji sv. Alojzij sprosi milost, da vsi zvesti ostanejo svojemu nebeškemu Prijatelju in se tudi z njim združeni enkrat v večnost podajo. Za vzorno vzgojo in skrbno vodstvo, kar se je pri tej priliki prav lepo pokazalo, in za ljubeznivo pogostitev naših ljubljencev v šoli izrekamo njihovi starši iskreno zahvalo našemu dobremu učiteljstvu, ki se je z g. šolskim upraviteljem vred polnoštevilno udeležilo vzpodbudne ter najbolj vzgojne proslave. Srčno hvaležni pa smo tudi onim blagodušnim tržkim gospem in gospodičnam, ki so toliko potice in drugega najboljšega pečiva pripravile, da si ga je vsak prvoobhajanec še lep zavojček ponesel na dom. Bog daj, vsako leto obhajati najlepši praznik cele župnije! Ne homo pozabili mi in ne naši otroci!

Zibika. Dne 26. junija so napravili v Zibiko izlet gasilci iz Mestinja pod vodstvom g. načelnika Turka ter tukaj napravili vajo s svojo novo motorno brizgalno. Kot mlademu društvu gasilcev moramo priznati pohvalo za požrtvovalnost in točno delovanje pri gasilski vaji, kjer so nam s tem pokazali pomen ga-

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udlah storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Jozefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. Franz Josefova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in v specerijskih trgovinah.

silnega društva, ki ga žal še tukaj nimamo. V pričakovanju, da nas zopet posetijo in nam pokažejo pot k potrebnim ustanovitvi gasilnega društva v Zibiki.

Kostrivnica. Velika čast je zadela našega č. g. župnika Slavič Janka in z njim vso kostrivniško župnijo. Imenovan je za kn.-šk. duhovnega svetnika, kar je za mladega duhovnika in za tako malo faro velika odlikovanje. Ni nas presenetila vest, ko smo zvedeli za imenovanje, ker pod njegovim pastiranjem skozi 11 let se je versko življenje v Kostrivnici znatno zboljšalo, cerkev popolnoma prenovila, nabavila dva velika zvana, nabavile tri zastave ter baldahin in še mnogo drugega. Zato odlikovancu odkritosrčno čestitamo in mu želimo še mnoga leta pastir kostrivniško čredo!

Jurklošter. Globoka žalost nas je navdala, ko se je v torek dne 21. junija raznesla novica, da je umrl posestnik in voznik Filip Brečko na Dežnjem. Rajni je veliko pretrpel v dolgotrajni bolezni. Iskal je zdravja pri mnogih zdravnikih, a mu ni bilo pomoči. Bil je mirne narave in kot voznik vesten v službi, zato je užival obče spoštovanje. Da je bil pokojni izredno priljubljen, je pričal njegov pogreb, ki se ga je v kljub slabemu vremenu udeležila ogromna množica ljudstva. Blagemu pokojniku svetila večna luč. Žalujoci ženi, otrokom in sorodnikom izrekamo iskreno sožalje! — Tudi pri nas so se vinogradniki poslužili ugodnosti novega vinskega zakona. Spravili so svoj vinski pridelek iz daljnih goric domov, da v gotovih množinah na drobno razprodajo. Obče veselje te prodaje je na obeh straneh. Odločno pa moramo obsoditi tiste fante, ki se napijejo, v pijanosti razsajajo in strašno kolnejo, izzivajo tepeže in celo napadajo mirne ljudi. Fant, ki imaš namesto roženvenca nož v žepu, ki nedeljo zvečer mesto da bi zmolil večerno molitev in legel spat, razgrajaš in kolneš po cesti in napadaš mirne mimoidoče ljudi, se boš še bridko kesal. Gospodarjem točilcem pa priporočamo, da ne dajo takim ljudem pijače.

Lokavec nad Loko pri Zidanem mostu. Trije vlomilci so vlomili v stanovanje tukajšnje učiteljice, ki ima pri sebi 80letno mater.

Pišce. Gospod urednik! Sedaj je veselo in prijetno pri nas, ko sta naša bogoslovca na počitnicah. Toda danes moramo poročati o važnem dogodku, ki se je zgodil pri nas te dni. Birno smo imeli. Presvetli naš nadpastir je prišel med nas. To vam je bil sprejem, ki smo mu ga pripravili! Spoznati je pač moral presvetli, da ga cenimo in ljubimo. Pa se nam je tudi oddolžil za to s prijazno besedo in z židano voljo. Birnal je škof 388 birmancev. Nekateri birmanci so šli k sv. birni v sosedne župnije. Največ jih je šlo k sv. birni pač v Brežice. Vesela je cela naša župnija obiška škofovega.

Vprašanja in odgovori.

V. F. v ... imamo svoj svet odmerjen tik do ceste, ki smo ga pred leti tudi plačali. Sedaj pa si ga banovinski cestar lasti. — On si ne sme sam lastiti vašega sveta. Na občini imate cestni zakon, kjer boste našli, kar želite. Zoper postopanje cestarja napravite pa skupno vlogo na bansko upravo.

J. O. v S. Ali sem dolžen plačati občinsko trošarino? — Glede vinske trošarine je bila letos taka zmešnjava, da večja ni mogla biti. Časopisi so dobili obvestilo, da se trošarina odpravi, da ni treba vina, če se ga kupi, več

prijaviti. Tudi se je nekaj časa v prvih dneh aprila tako delalo. Pozneje se je izkazalo, da so predpisi povsem drugačni. Kupec, oziroma prodajalec mora vino prijaviti kot preje, mora tudi plačati občinsko trošarino. Je pravzaprav vse tako kot je bilo, le da državne trošarine ni več na vino. Če vam je financar zaračunal petkratno kazen, morate se takoj pritožiti zoper to na finančno direkcijo in navedite, da so vas prvotne vesti o trošarini zavedle, da niste bili točno podučeni. Kazen bo menda odpuščena, trošarino pa morate seveda plačati.

J. V. v št. J. Glede vina . . . — isto kot zgoraj. Prijaviti je treba vsako prodajo vina. Točenje po 5 litrov in višje seveda tudi.

J. Ž. v P. Ali so samo kmetje posestniki ali tudi delavci zavezani občinski kuluk delati? — Kot delavec plačujete uslužbenski davek, ki tudi tvori podlago predpisu, kdo je dolžen kuluk delati ali plačati, zato ni treba biti posestnik. Če pa sploh nobenega davka ne plačujete, tudi kuluka niste dolžni.

F. P. v B. Kako se izučim za gozdarja? — V Mariboru je posebna gozdarska šola. To že morate imeti. Potem pa praksa, kar je glavno. Pišite gozdarski šoli v Maribor.

N. Fr. v št. J. Kje dobim dovoljenje za točenje pijače? — Zglasite se pri finančni kontroli, kjer povejte, kaj, kdaj in kje hočete točiti. Nato bo treba vložiti prošnjo na srezko načelstvo.

J. O. v B. Ali smem staviti hišo brez komisije? — Ne, niti zaradi ceste, niti zaradi sosedov. Vaš stavbenik naj napravi načrt in ga predloži občini, da razpiše komisijo.

A. L. v B. Posekal sem zeleno ograjo, v kobilor je visela na moje, ali me sosed lahko toži? Ali mora on svoje odstraniti na moje zahtevo? — On vas za to ne more tožiti. Vi pa od sosedu ne morete zahtevati, da ograjo na svojem poseku. Če je noče, je pač noče. Sedita skupaj za tisto ograjo, prinesita si kozarec vina pa suho klobaso in se v dobri soseščini pomenita.

R. Ž. v J. g. Ali moram plačati rentnino od zneska, ki je ki je vknjižen na moje posestvo? — Vi ne, pač pa mladoletni, če so vknjižene tudi obresti. Rentni davek se plačuje od obresti. Kdor dobi obresti, plača. Če sodniji plačujete obresti, se od tistega zneska plača. Če ostanete obresti dolžni, morate sicer položiti denar za rentni davek, vendar se vam to vsteje kot odplačilo kapitala.

*

Črni Napoleon.

Ena najbolj zanimivih osebnosti v dobi francoske revolucije je gotovo zamorec Toussaint l'Ouverture. Bil je izredno nadarjen mož, ki je nastopil za svobodo črncev v dobi, ko so ravnali z zamorci hujše nego z živino.

V Franciji so se že kazali znaki ljudske nevolje, ki so oznanjali preobrat; v francoski koloniji na znanem srednjeameriškem otoku Haiti so se mastili francoski plemenitaši v nepopisnem razkošju na račun z največjo grozovitostjo zatiranih zamorskih sužnjev. Dne 20. maja 1746 na posestvu grofa Noë rojeni suženj Toussaint, katerega so imenovali pozneje »črnega Napoleona« in kojega slava je bila ravnotako razširjena po Evropi kakor po Ameriki, je imel v taisti dobi za seboj mnogo izkušenj.

Toussaint se je dobro pripravil, da bi lepega dne uresničil svoj življenjski sen: osvoboditi črne brate. Ko so se konečno zamorci po številnih nemirih in uporih organizirali, je postal Toussaint, katerega so nazvali pozneje tudi l'Ouverture, avgusta 1793 voditelj zamorske vstaje. Najprej se je postavil na stran Špancev, ki so bili gospodarji enega dela otoka. Nato se je pogajal z mlado francosko republiko in je proglasil črnce kot proste.

Ukinitev suženjstva na otoku Haiti je potrdila republikanska Francija. S spretnimi pogajarji se je posrečilo zamorskemu organizatorju, da je odstranil z otoka Angleže, ki so se tudi šopirili kot vladarji enega dela otoka. Še več: Toussaint je sklenil z Angleži celo zelo ugodne trgovske pogodbe. Kmalu je postal neomejen diktator otoka, na katerem je zavladal mir po končani grozni meščanski vojni med zamorci in Francozi. Diktator je pa tudi razumel, da nikakor ne zadostuje, ako je prosta suženjstva njegova domovina, ampak je prevzel nalogo, da bo organiziral, oborožil in navdušil za svobodo tudi — afriške črne brate.

V glavi črnega diktatorja se je porodil načrt: se lotiti ekspedicije v pravo domovino njegovih očetov. Nameral je zgraditi več tovornih ladij, da bi dosegel »Panafriko« ali združitev vseh zamorskih plemen. Bogznanj, če bi se mu ne bil posrečil ta osvobodilni načrt, da ni stopil baš tedaj na čelo Francije prvi konzul Napoleon Bonaparte. Napoleon je nasledoval z veliko nevoljo dogodke na otoku San Domingo, kakor so nazivali tedaj otok Haiti. Konzul je hitro sklenil, da odpošlje v ameriške vode brodovje, ki bi naj napravilo za vselej konec črnemu kraljestvu. Ta naloga je bila poverjena generalu Leclerque, ki je bil Napoleonov svak.

Prišlo je do krvoločnega klanja med francoskimi četami in od Toussainta oboroženim črnim prebivalstvom. Po izdajstvu je bil zamorski diktator predan smrtnim sovražnikom — Francozom, ki so ga odvedli 17. avgusta 1802 v Francijo. Zaprlji so ga v trdnjavo Fort Joux ob švicarski meji. Cele mesece se je po nedolžnem pokoril v ledeno mrzli zaporni luknji, kamor so metali v srednjem veku največje zločince. Na Napoleonovo izrečno povelje so ujetnika sramotili ter mučili. Na ta način so hoteli iz njega izvabiti njegove načrte proti belokožcem in skrivnost, kam je zakopal nabrane zaklade. Toussaint ni izdal niti trohice.

Z občudovanja vredno mirnostjo ter udanostjo je prenašal osvoboditelj haitških črncev vse muke. Dne 7. aprila 1803 ga je našel paznik v celici mrtvega.

Ko so zvedeli črnici na Haiti o smrti kralja, so se uprli Francozom, a francoska posadka jih je mučila in krotila na neverjetno brezsrčne in divjaške načine. Vsaki dan so poklali Francozi na tisoče zamorcev, a kljub temu se je pritoževal general Leclerque o naglem širjenju »črne golaznice«. V kratkem času pa so zgubili tudi Francozi v bojih in vsled nalezljivih boleznih 30 tisoč mož. Dne 1. julija 1804 so progla-

Dober apetit

Vam želimo; ako bi pa vaš želodec ne bil v redu, ako prebava ne bi bila taka, kakršna bi morala biti, ako imate občutek prenapolnjenosti v želodcu, potem . . . nekoliko Elsa-pilul in malo Elsa-Svedskih kapljic! To pomaga, izvrstno prija in Vi se hitro zopet počutite dobro!

Danes ve že vsak, da je telesno zdravje, življenska in delavna sposobnost odvisna od zdravja prebavnih organov, želodca in čreves. Pogosti glavoboli, pomanjkanje apetita, vzdigovanje, občutek odvratnosti do jedi, večno nerazpoložene in zlasti neredna stolica, vse to so znaki pokvarjenega zdravja prebavnih organov.

Elsa-Svedska Tinktura (Svedske kapljice) s svojim finim aromatičnim okusom izvanredno ugodno deluje na želodec, apetit in prebavo, 2 steklenici Din 50.—, štiri steklenice Din 92.—.

Fellerjeve odvajalne Elsa-pilule sigurno in hitro delujejo, seveda popolnoma mirno, ne dražijo čreves in omogočajo lahko stolico, 6 škatljic Din 30.—, 12 škatljic Din 50.— z zavojnico in poštnico pri lekarnarju **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrj 341** (Savska banovina).

Odobreno Minist. soc. pol. in nar. zdravja
Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

sili od Toussainta probujeni in organizirani črnici prvo zamorsko republiko in so vrnili otoku prvotno indijansko ime: Haiti. Prvi predsednik je postal Toussaintov prijatelj, črnc Dessalines. Pustil se je pozneje celo kronati za cesarja, a ga je kmalu nato ubila njegova lastna telesna straža. Usoda je hotela, da je bil zadnji potomec vladarske hiše Bonapartov, sin Napoleona III., princ Louis, v pravi domovini Toussainta v Afriki umorjen od zamorcev.

Danes pripada otok Haiti Združenim državam Severne Amerike. Temelji ustave in uprave izvirajo iz časov Toussainta, ki živi še vedno med črnimi brati kot največji junak in osvoboditelj.

Raznoterosti.

Usodni kraj. Avtomobilska cesta, ki veže mesto Bremen s pristaniščem v Bremerhafen v Nemčiji, ima posebno usodno točko, kjer se stalno ponesrečijo avtomobili. To je po stebričku »Km. 23« zaznamovan kraj. Cesta je ravna, celo nekoliko položna in ne naredi prav nobenega ovinka. Kljub temu je bilo število nesreč tako izredno veliko, da so oblasti popolnoma prenovile omenjeni kos ceste. Znižale so klanc in nadomestile asfalt z raskavim bezaloidom, ki prepreči, da bi izpodrsnila kolesa ob vlažnem vremenu, oziroma na ledu. Toda vsa popravila niso nič pomagala. Nesreč je bilo vedno več. Praznoverni prebivalci so pričeli pripovedovati o »zakletem srebrnem avtomobilu«, ki se ponoči zaletava v potnike. Prometna oblast je izročila zadevo posebnemu odboru, ki je še le po dolgem zamudnem raziskovanju prišel do redke ugotovitve. Cesta ob km 23 gre preko nekdanjega barja, ki izžareva ob vlažnem vremenu posebno občutne radijske snovi. Avtomobilisti, ki se vozijo mimo usodnega kraja, občutijo vedno oster sunek v roko ob krmilu. Nevidni žarki učinkuje-